

Galéria umelcov Spiša uvádza premiérový výstavný koncept z tvorby 16-tich absolventov Katedry maľby Fakulty výtvarných umení Akadémie umení v Banskej Bystrici, reflektujúci autentické pohľady a súčasné podoby slovenskej maľby.

Miesto / kontakt: **Galéria umelcov Spiša (GUS) – kultúrne zariadenie Košického samosprávneho kraja, Zimná 46, Spišská Nová Ves, www.gus.sk**

Názov výstavy: **NOVÉ OTÁZKY**

Termín výstavy: **3. 10. 2025 – 16. 11. 2025**

Vernisáž výstavy: **piatok, 3. 10. 2025 o 17.00**

Kurátorky výstavy: **Jana Čepa, Dominika Kováčiková – FVU AU BB, jana@janacepa.sk**

Kontakt pre médiá: **Mgr. Lucia Benická, riaditel@gus.sk, 0948 882 717**

O výstave na webe: **<https://www.gus.sk/nove-otazky/>**

Galéria umelcov Spiša, kultúrne zariadenie Košického samosprávneho kraja, uvádza premiérový výstavný projekt NOVÉ OTÁZKY, prezentujúci výber diel 16 absolventov Katedry maľby Fakulty výtvarných umení Akadémie umení v Banskej Bystrici. Diela uvádzajú široké spektrum prístupov – od introspektívnych fragmentov tela, cez krajinu ako mentálnu scenériu, až po spoločensko-kritické alebo poeticko-konstruktívne rozprávania. Výstava, uvedená v rámci dramaturgického cyklu Téma, je reflexiou autentických pohľadov, nových impulzov vo vnímaní obrazu a súčasných podôb slovenskej maľby.

Riaditeľka Galérie umelcov Spiša, Mgr. Lucia Benická: „Naša galéria posledné roky spolupracuje s Fakultou umení AVU v Banskej Bystrici na základe Memoranda, čoho výsledkom je sumár projektov súčasného slovenského výtvarného umenia. „Nové otázky“ sú premiérovým projektom, s akcentom na autentické výstupy absolventov Katedry maľby pod odbornou garanciou Jána Triašku, ktorého autorskú prezentáciu vystrieda predmetná výstava v rámci jesennej dramaturgie galérie.“

Vystavujúci autori:

→ Absolventi magisterského stupňa: **Zuzana Dolinay, Monika Hurajová, Nikola Hľadajová, Ivana Ľachová, Jakub Mlynarčík, Alexandra Pradidová, Adéla Škorcová**

→ Absolventi bakalárskeho stupňa: **Adam Baník, Karolína Černušková, Matúš Gejdoš, Anastasiia Kovalova, Michaela Lengyelová, Jessica Mozgová, Zuzana Skybjaková, Kristína Šimkaničová, Nikolas Žilovec**

Kurátorky výstavy Jana Čepa a Dominika Kováčiková uvádzajú: „Názov výstavy „Nové otázky“ nepredstavuje jednotiacu tému, ale vytvára otvorený rámec, v ktorom sa stretávajú rôzne autorské stratégie a výtvarné reči. Spája ich spoločná snaha porozumieť maľbe zvnútra – nie ako tradičnej danosti, ale ako priestoru neustáleho preverovania, spochybňovania a skúmania. Maľba tu nie je výsledkom, ale otvoreným procesom. Odohráva sa v materiáli, geste, vrstve, štruktúre aj v tichu. Každý z vystavujúcich sa k nej stavia inak – niekto skúma jej hranice v súčasnosti, iný jej telesnosť, psychologickú hĺbku alebo schopnosť rozprávať bez slov. Ide o zviditeľnenie rozmanitých spôsobov uvažovania o obraze – ako o nástroji, výpovedi, priestore, médiu i pamäti. Každý z autorov a autoriek sa v maľbe ocitá v inom bode. Niektorí stavajú obraz na pozorovaní a modelovaní svetla, iní rozvíjajú gestickú stopu, experimentujú s vrstvením, zhlukovaním alebo rozkladaním štruktúr. Objavujú sa polohy intuitívne aj analytické, naratívne aj takmer abstraktné. Niektoré maľby vychádzajú z praxe kresby, iné z vizuálneho archívu, digitálneho prostredia či z performatívneho gesta. V niektorých obrazoch sa maľba sústreďuje na jemné organické štruktúry – mätko modelované formy, ktoré balansujú medzi telesnosťou a abstrakciou. V iných sa zjavuje krajina ako ticho a vznešenosť, v kontraste so zraniteľným telom. Niekde sa zas vracia figurácia s výrazne emotívnym nábojom – až takmer komiksovou maskou identity. Zaznieva tu aj téma vlastného tela ako zraniteľného miesta – viazaného, prerasteneho, skrývaného pod vrstvami symbolických trťňov, látok či pohybov. Objavujú sa odkazy na intímne vzťahy, ženskú skúsenosť, dotyk, úzkosť aj túžbu po blízkosti. V niektorých prípadoch sa maľba rozširuje do priestoru – vstupuje do dialógu s textom, objektom alebo inštaláciou. Maľba je tu chápaná ako proces, ktorý nie je uzavretý, ale otvorený zneisteniu. Aj preto „nové otázky“ nie sú tematickým zadáním, ale prirodzeným dôsledkom práce – spôsobu, akým každý z autorov a autoriek premýšľa prostredníctvom obrazu.“

Galéria umelcov Spiša, kultúrne zariadenie Košického samosprávneho kraja, patrí medzi najmladšie zberateľské inštitúcie v regióne, založená v r. 1987. Zameriava sa na profesionálne výtvarné umenie s prioritnou orientáciou nielen na spišský región: v poslednom desaťročí sa pôsobenie galérie rozširuje z regionálneho na širší národný a európsky priestor. Zbierkový fond k 30. 12. 2024 tvorí 2 596 výtvarných artefaktov, časť z nich je prezentovaná v troch stálych expozíciách – Terra Gothica, Jozef Hanula a Záhrada umenia. Galéria realizuje množstvo sprievodných a edukačných programov v dialógu so zbierkou a aktuálnymi výstavnými konceptmi. V r. 2024 uviedla 20 výstav, prezentovala 121 vystavujúcich umelcov z 8 krajín, uviedla 110 programov, obohatila zbierku o 35 nových akvizícií, doplnila 229 knižných prírastkov a počas roka privítala cez 18 000 návštevníkov.